

سنبل الطیب

نام سنتی: سنبل، سنبل هندی، سنبل العصافیر

نام علمی:

Nardostachys jatamansi (D.Don) DC.

نام عمومی: Jatamansi, Indian Nard

قسمت مورد استفاده: ریشه (ریزوم)

خصوصیات ظاهری:

قطعاتی به رنگ قهوه‌ای تیره که به وسیله کلاف‌های توری از رشته‌های فیبری احاطه شده است. این قطعات بسیار سبک بوده و بوئی بسیار معطر دارد و در اثر باز کردن رشته‌های فیبری عطر بیشتری استشمام می‌گردد.

طبیعت: گرم و خشک

افعال: مفتح سده دماغی و معده و کبد، مقوی دماغ و فم معده و جگر بارد و مسخن آنها، مقوی قوت ماسکه، مجفف رطوبات و فضول دماغی و زبان و سینه و معده، مانع انصباب مواد به معده و امعا و دافع لذع آنها، مفتت حصات، حابس طبع، محلل نفخ و ریاح

گروه داروسازی سنتی دانشکده طب سنتی

موارد مصرف سنتی: نیکو کردن رنک رخسار، تقویت باصره، خوشبو کردن دهان، سرفه رطوبی و تنگی نفس، خفقان، تحلیل نفخ و ریاح، بیماری‌های ناشی از کبد بارد رطب (مانند یرقان)، بواسیر، تقویت معده، التیام جراحات، ادرار بول و حیض، تسکین درد و ورم کلیه و رحم

موارد مصرف امروزی:

بیقراری و بیخوابی

میزان مصرف:

۲ پیمانه از ریزوم گیاه به شکل دم کرده در یک فنجان آب داغ حداکثر پنج بار در روز

عوارض جانبی:

- با مصرف صحیح در محدوده دوز درمانی عوارض تهدید کننده سلامت مشاهده نشده است.
- مصرف طولانی مدت ممکن است سبب بروز سردرد، تحریک پذیری و بیخوابی گردد.
- در دوزهای بالا، برادی کاردی، آریتمی و کاهش تحرک روده‌ها گزارش شده است.

موارد احتیاط و هشدار:

- بهتر است فرآورده‌های حاوی سنبل الطیب پس از ۳-۴ هفته مصرف مداوم، به مدت چند هفته قطع و در صورت نیاز، دوباره تکرار شوند.

مصرف در بارداری و شیردهی:

- گیاه در حاملگی منع مصرف دارد.
- مصرف گیاه در شیردهی توصیه نمی‌شود.

موارد منع مصرف:

گروه داروسازی سنتی دانشکده طب سنتی

- بیماری‌های کبدی

- بارداری و شیردهی

تداخلات:

- مصرف همزمان با بنزودیازپین‌ها، باربیتورات‌ها، الکل و اوپیوئیدها باعث تشدید ضعف سیستم عصبی می‌شود.

- در صورت مصرف همزمان با سایر داروهای با اثر سمیت کبدی، سبب افزایش آنزیم‌های کبدی می‌گردد.

فرم‌های دارویی موجود در داروخانه فرآورده‌های

طبیعی:

- معجون دبیدالورد

- کپسول ایارج فیکرا

- کپسول حب شبیار

- کپسول سفوف مهزل

- کپسول طیب

- کپسول چوب چینی

- کپسول اسرول

- روغن قسط (طوبی)

منابع:

۱. عقیلی علوی شیرازی م ح. مخزن الدویه. دائرة المعارف خوردهنیهها و داروهای پزشکی سنتی ایران. تهران: موسسه انتشارات باورداران، ۱۳۸۰.
۲. امین غ. گیاهان متداولترین گیاهان دارویی سنتی ایران. تهران: دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۱۳۸۴.
۳. کمیته تدوین فارماکوپه گیاهی. فارماکوپه گیاهی ایران. تهران: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت غذا و دارو، ۱۳۸۱.
۴. وزیریان م. و همکاران. گیاه درمانی با رایجترین گیاهان دارویی ایران. تهران: انتشارات برای فردا، چاپ دوم، ۱۳۹۲.
5. PDRfor herbal medicines. 4th ed. Thomson Reuters, 2007.
6. Jellin JM, Gregory PJ, et al. Pharmacists letter/prescribers letter Natural medicines. Comprehensive databases. 13th ed. Stockton: Therapeutic Research Faculty, 2012.